EVELINA LILIEQUIST
ANNA OLOVSDOTTER LÖÖV
THOMAS WIMARK

Ett forskarsamtal om queer och *bygd

DEN HÄR ESSÄN bygger på en digital diskussion den 21 januari 2019 på temat queer och *bygd mellan etnologen Evelina Liliequist och kulturgeografen Thomas Wimark, modererad av genusvetaren Anna Olovsdotter Lööv.

Med *bygd avses befolkade platser bortom storstadsområden (Stockholm, Malmö, Göteborg, Helsingfors, Oslo, Köpenhamn o.s.v.) som landsbygd, glesbygd, "obygd" (se Sjöstedt i detta nummer), men även mindre städer och samhällen. Befolkningsmängden på dessa platser kan således variera kraftigt från enskilda hushåll till mindre städer med tiotusentals invånare. Kulturellt och materiellt finns självfallet stora variationer mellan olika typer av *bygder, men gemensamt är att dessa områden, i relation till storstäder inom Norden, kan benämnas som rurala.¹

Fokus i essän är fyra spår som sammanflätade löpte genom samtalet: den livskraftiga berättelsen om att "komma ut och fly till storstaden", betydelsen av tillgång till internet och sociala medier för att upprätta (delvis nya) queera platser och queera gemenskaper, effekterna av det nya "queerandet" av *bygden genom bland annat Pridefestivaler, samt betydelsen av forskningens och forskarens situering för vilka forskningsfrågor som formuleras och för den kunskap som produceras.

Att komma ut och fly till storstaden

[T]he gay imaginary is not just a dream of freedom to "be gay" that requires an urban location, but a symbolic space that configures gayness itself by elaborating an opposition between rural and urban life. (Weston 1995, 255)

Citatet ovan kommer från Kath Westons studie från 1995 av det hon benämner som "the Great Gay Migration" – en amerikansk berättelse om queer migration till storstäderna i USA under 1970- och 1980-talen. I forskning om queera liv har oftast storstaden beskrivits som platsen för queeras möjligheter till gemenskap och ett fullvärdigt queert liv. Föreställningar om den nödvändiga flykten från den föreställt hotfulla landsbygden för att hitta en fristad i urbana miljöer dominerar i diskussioner om var hbtq-liv kan och bör levas (se ex.vis Bell och Valentine 1995; Weston 1995; Norrhem 2001).

I en nordisk kontext ser vi dessa föreställningar artikulerade i till exempel Svante Norrhems (2001) studie av homosexualitet i Västerbotten under 1950- till 1980-talet. "Städernas betydelse för en ökad öppenhet vad gäller homosexualitet tycks vara stark, och i synnerhet verkar Stockholm spela en betydelsefull roll", skriver Norrhem (2001, 235). Informanterna i studien beskriver hur långa avstånd och hög grad av social kontroll, samt vad som uppfattades som mer förbjudande attityder i *bygden än i storstäderna, försvårade möjligheterna till lokala gemenskaper (Norrhem 2001, 235). Det fanns dock även etablerade mötesplatser i Västerbotten, men då framför allt i länets stadsmiljöer, Umeå och Skellefteå. Även Henning Bech (1998) argumenterar för att den moderna staden immanent och oundvikligt är sexualiserad och att den moderna sexualiteten således i stor utsträckning är urban. Bech (1998) menar att vara i samklang med (eng. *being in tuned*) det moderna sättet att leva i världen förknippas med livet i urbana miljöer.

I Thomas Wimarks avhandling *Beyond Bright City Lights: The Migration Patterns of Gay Men and Lesbians* (2014), och i Evelina Liliequists pågående avhandlingsarbete *Digitala förbindelser: Hbtq-personers meningsskapande i relation till sociala medier, identitet och plats i norra Sverige*, återkommer den dominerande "komma ut och fly till storstaden"-berättelsen

ofta som en referensram för informanternas föreställningar om platsers egenskaper och i deras skapande av identitet. Som en informant i Liliequists studie uttrycker det: "Det här går ju inte, bo i lilla [by i norra Sverige] och vara bög, det går ju inte!" Samtidigt artikuleras också starka känslor av tillhörighet och kärlek till *bygden. En annan informant konstaterar: "Norrländ jag är lesbisk för dig." Den komplexa relationen mellan föreställningar om, och erfarenheter av, rurala platser uttrycks också i Anna Siverskogs (2016, 97–101) avhandling om äldre lhbtq-personers livslopp. Det framgår tydligt att deras livsvillkor, och deras upplevelser av möjligheterna till lhbtq-mötesplatser och gemenskaper, inte är strukturerade utifrån enkla uppdelningar i urbana och rurala platser.

I studierna (Norrhem 2001; Siverskog 2016; Liliequist kommande) skisseras alltså det dominerande flykt- och flyttnarrativet fram, men även berättelser om hbtq-personer som upplever en stark lokal förankring och regional tillhörighet, inte bara till urbana platser, utan även till rurala miljöer. Som redaktörerna till antologin *Sexuality, Rurality, and Geography* (Gorman-Murray m.fl. 2013) påpekar har levda erfarenheter betydelse för föreställningar om livet på *bygden, och vice versa: "[T]he experiences of GLQ people within rural spaces both reflect and inform spatial imaginaries of rural life." (Gorman-Murray m.fl. 2013, 4)

Liliequists (kommande) och Wimarks (2014) studier bidrar till nya förståelser av queera (flytt)rörelser, bland annat genom en nyansering av berättelsen om queer rural-urban migration som den givna effekten av intolerans. Wimarks (2014) avhandling visar att homosexuella mäns migrationsmönster i allt högre grad liknar de som gäller för samma ålderskohorter i befolkningen i övrigt. Berättelser om var queera liv kan levas bör därför också läsas i relation till andra livskraftiga flyttnarrativ som omgärdar personer oavsett sexualitet, exempelvis föreställningen om att unga inte kan stanna kvar på *bygden om de ska kunna leva ett modernt liv (Svensson 2017, 3).

EVELINA: Det här överordnade narrativet om att fly landet för storstaden, jag tänker att det ändå visas i studier, inkluderat din, Thomas, att det inte har så stor bärighet, men trots det tycker jag att det kom-

mer tillbaka. Oavsett om man följer den här kulturellt konstruerade riktningen eller går i opposition emot den, blir det här narrativet något informanterna behöver förhålla sig till. I vissa fall används det delvis också för att begripliggöra någonting i livshistorien. Det är lätt att klä det i: "Men jag behövde ju dra." Att vägen är självklar ut. Man skriver in sig i det här dominerande narrativet om att fly landet och in till staden och orienterar sig mot staden som en självklar nod. Men i flera av mina intervjuer för avhandlingen så verkar "flykten" hela tiden sammanfalla med möjligheterna till utbildning, jobb, eller bara att fly något slags småstadstristess i största allmänhet, vilket jag tänker att du också visar Thomas, i det du har skrivit. Att flytta handlar också om andra saker än att ha en normbrytande identitet. Men att det är lätt att klä sina anledningar att dra i just det. Kanske också just för att det finns en förväntan kring det och då är det lätt att säga att det har haft betydelse. Om jag går till min egen livshistoria så har flyktnarrativet varit en sorts tröst, eftersom det erbjudit en begriplighet: "Jag behövde ju dra." Samtidigt har jag ju inga som helst konkreta "bevis" för att jag inte skulle ha kunnat stanna kvar på min uppväxtort och levt ett lyckligt queert liv där. Jag blev aldrig slagen eller utsatt för något, utan det rör sig om en känslomässig process – jag vågade inte stanna. Då är det nästan lite skönt att ha det här dominerande narrativet att luta sig mot och ärligt talat så gör det nästan lite ont att börja omvärdera narrativets bärlighet. Var jag feg som drog? Blev jag lurad? Vad har jag potentiellt förlorat? Hur tänker du, Thomas?

THOMAS: I mitt eget liv har jag funderat väldigt mycket på hur jag har hamnat i storstaden. Beror det på att möjligheterna är bättre här och att den här landsbygden har varit intolerant och bakåtsträvande, eller ligger det något mer i det? I kulturgeografi är vi generellt intresserade av geografiska processer, men orsaken till att jag själv överhuvudtaget håller på med det här handlar ju om min egen positionering och var jag står när det gäller sexuella begär. Så min avhandling handlade väldigt mycket om rural-urban queermigration. Jag undersökte sådana flyttmönster från olika infallsvinklar och försökte väl också destabilisera just

den här bilden av att den enda vägen går med riktning mot städer, föredelsevis storstäder eller metropoler.

ANNA: Vi måste ju också ställa oss frågan vad det innebär att uppleva att en saknar bevis för att en behövde lämna *bygden. Det är lätt att fysiskt våld och hot om våld blir det enda begripliga beviset för heteronormativitet och hbtq-fobi, och känslan av att en behövde dra. "Shame is the modality in which homophobia is lived", skriver Heather Love (2001, 499) och pekar på hur homofobi känns i kroppen och levs som skam. I frånvaron av våld blir skälen till att flytten kändes som det enda möjliga svårare att artikulera och begripliggöra inför andra, men också inför en själv. Känslor är svåra att presentera som bevis.

Digitala mötesplatser

I samtida hbtq-communityn, i en västerländsk kontext, utgör sociala medier och appar viktiga mötesplatser. Dejtingappar som Grindr och Tinder, och andra sociala medier, gör det möjligt att träffa vänner, potentiella partners och tillfälliga sexpartners digitalt. Det digitala förändrar exempelvis hur sexuella möten initieras och var de sker (Brown och Browne 2016, 5) och påverkar även andra former av relationsskapande och gemenskapsbygge.

Betydelser av sociala medier för hbtq-personer i norrländsk *bygd visas i Liliequists forskning bland annat i hur dessa möjliggör en etablering av digitala och fysiska mötesplatser lokalt. Genom att digitala mötesplatser utgör samlingsplatser kring vissa orter eller län stärks även redan etablerade lokala gemenskaper. Därigenom minskar till viss del behovet av att (enkelriktat) röra sig bortåt och att orientera sig mot storstäder för att nå gemenskaper.

I relation till detta pekade Wemark under samtalet på hur det digitalas intåg aktualiserar en re-konceptualisering av *queer spaces* – queera platser – där förståelsen av queera platser inte förankrar dem i fasta fysiska platser, som exempelvis klubben eller parken, och inte heller sammankopplar förekomsten av fysiska platser med möjligheter till gemenskap.

THOMAS: När vi tänker kring *queer spaces* i termer av queera platser är det ju också något som vi har lärt oss ifrån storstäderna, att det rör sig om fasta platser, typ barer, klubbar, parker och badplatser, och att det är just på sådana platser queera liv kan levas. Sedan måste vi helt plötsligt börja tänka om. När det inte finns sådana mötesplatser, finns det då inte några queera platser? Vi förhåller oss ju väldigt ofta till den amerikanska kontexten som är mycket starkt bygd på communityn och vad det betyder. Ett community sammankopplas ju ofta med sätt att träffas, med pubar och barer, där det blir en tydlig koncentration av människor som bor nära varandra. I USA har de givetvis en helt annan urbanhierarki, och det är dessutom ett mycket större land, så det är egentligen svårt att jämföra sig med dem, men där finns det ju barer även i många mindre och mellanstora städer. I Sverige har vi inte haft det på samma sätt, utan här har vi byggt communityn på ett helt annat vis. Jag tror att internet kanske har fått en större genomslagskraft här från början och det är ju bra för det ger möjligheter att ifrågasätta vad ett community är och hur det hänger ihop med *space* eller ett rum.

EVELINA: I min pågående forskning framkommer huvudsakligen två teman kring hur informanterna tillskriver digitala kontaktvägar mening. Den gemensamma utgångspunkten i båda temana är att världskartan ritades om med digitala linjer när internet blev en del av informanternas liv. Å ena sidan är det många som beskriver hur de söker sig till nya sammanhang på nätet och det blir både en känslomässig och en mental flykt från sin egen upplevt isolerande kontext. Å andra sidan skapas faktiskt kontakter som sedan kan överföras till det fysiska livet och bli partners eller vänner eller personer man flyttar till och drar sig mot. Men i kontrast till flykttematiken finns det också informanter i mitt material som pratar om tillgången till digitala mötesplatser som ett sätt att kunna stanna kvar. "Nu har jag ju allt jag behöver. Jag behöver inte flytta in till nån stad för att gå på klubb." "Jag har ju hittat en kille genom Grindr." Eller: "Jag har hittat de här människorna som jag känner att jag har mitt sammanhang med."

THOMAS: Internet möjliggjorde att man plötsligt kunde sammanföras i ett nytt rum som inte är den här klubben. Då behövde man inte åka in till en plats, man var ju redan där, fast man satt hemma. Då blev plötsligt inte avstånd en lika stor del i att man kunde träffas. Avstånd raderades ut, först i det rummet och sedan också i verkliga livet, där man blev mer villig att ta sig över större avstånd. Och då kunde man också radera ut lite grann det här storstads- och landsbygdsnarrativet, för det var helt plötsligt okej att färdas över längre distanser.

Internet har i tidigare studier oftast betraktats som en betydelsefull tillflyktsort för hbtq-personer, bland annat har löftet om anonymitet i den digitala kontexten vanligtvis ansetts avgörande för hbtq-personers komma ut-processer (se ex.vis Correll 1995; McKenna och Bargh 1998; Mehra m.fl. 2004; Barnhurst 2007; Alexander och Losh 2010). Trots att nätet oftast har beskrivits som en fristad från förtryckande heteronormer, visar dock studier att digitala hbtq-communityn inte är fria från andra maktordningar, exempelvis vithetsnormer och rasism (McGlotten 2013), sexism (Bromseth och Sundén 2011) och kroppsnormer (Cover 2004).

I geolokaliserade appar som Grindr, vars upplägg bygger på platsbaserade algoritmer, blir även den urbana normen synlig. Rent konkret gör algoritmerna på Grindr att endast de hundra² närmaste användarna blir synliga i appens startvy, vilket avgör vilka användare som blir möjliga att ta kontakt med. Appen positioneras som en betydelsefull digital mötesplats med en geografiskt föränderlig, men alltså ständigt ström av nya potentiella partners, något som är mer troligt att uppnå i tätbefolkade områden än i glesbygd och på mindre orter (jfr Nordin 2007, 56). I Liliequists studie påpekar informanterna att appen inte fungerar särskilt bra i deras lokala kontexter, dels för att det blir tydligt att det endast finns en begränsad mängd användare i deras geografiska närhet, dels för att närhet blir en viktig "valuta" i appen. Alltför långa avstånd till närmaste användare blir en begränsning, såväl fysiskt som mentalt, för att kunna mötas. Om internet tidigare bidrog till att överbrygga avstånd utgör avståndet i geolokaliserade appar det som definierar relationen.

THOMAS: Det som händer är i stället att man plötsligt ser avståndet. Det är avståndet som definierar relationen. Innan var det ju så att man raderade avståndet i relationen. Men geolokaliserade appar definierar ditt sammanhang i avstånd. Och det är ju fantastiskt på platser där det finns väldigt många likasinnade, får då ser man ju direkt ”det är ju bara femtio meter bort till någon”, man kan träffas direkt, man kan gå och ta en fika på en gång. Men helt plötsligt blir det inte intressant för dem att träffa någon som bor femhundra kilometer bort. Så jag tror att vad som har hänt är att det blir nästan som bestraffning. De här geolokaliserade apparna är toppen på vissa platser, men en bestraffning på andra.

EVELINA: Det är precis det som visas i mitt material. Att den urbana normen blir så tydligt kodad i den här algoritmen som mäter avstånd. Många beskriver dejtingappar med något slags marknadsmetafor. Om man tänker att man är där för att köpa och sälja varor på något sätt, blir ju avståndet det starkaste kapital du har egentligen. Visst, du kan ha en jättesnygg profilbild, du kan ha en jätteintressant text och du kan vara en jättefantastisk person som alla vill ha, men är du i fel rum så är du i fel rum. Är du fem timmar bort så är det ju ingen som säger: ”Ja, men okej, jag kommer.” [*skratt*] Utan det blir någonting annat. Man får ju då förstå sig själv som perifer på något sätt. Att man på något sätt blir periferaliserad.

THOMAS: Ja. Jag tänkte att vi kanske kunde säga något om rasifiering också? Det är ju också relevant i sammanhanget. Ja, man begränsas i rummet, i termer av avstånd, men folk kategoriseras också efter ras i de här apparna, speciellt på Grindr. Och det här går förstås också i linje med hur man erotiserar varandra, men det är också någonting som man begränsar varandra med. Rasism kan man verkligen prata om som växande, man väljs förvisso ofta bort på grund av avstånd, men det finns också erfarenheter bland användare av Grindr att tydligt väljs bort på grund av ras och ålder med, för den delen.

En ny lycklig *bygd?

Antalet Pridefestivaler i Sverige har ökat explosionsartat de senaste åren. I Anna Olovsson Löövs forskningsprojekt, *Decentraliserad stolthet: En etnografisk studie av Pridefestivaler bortom Sveriges storstäder*³ blir det tydligt att metronormativa föreställningar om Pridefestivaler som formas efter storstädernas arrangemang, sätter ramarna för hur en Pridefestival ska arrangeras, samtidigt som både ramar och föreställningar om innehåll utmanas och omförhandlas i relation till de skilda förutsättningar som olika Pridefestivalarrangörer arbetar utifrån.

ANNA: På de Pridefestivaler jag fältarbetade på blev det tydligt hur Pridefestivalen kan vara en utgångspunkt för, och förstärka, lokal stolthet över orten och utgöra en del i ett arbete med att sätta orten på kartan. Pridefestivalen blir en händelse som engagerar orten och de bidrar till gemenskaper centrerade kring omsorg om orten och dess befolkning. I mitt material blir det tydligt att en inte behöver identifiera sig inom hbtq-gruppen för att arrangera en Pridefestival. Utan att likställa identitet med vissa erfarenheter och utgångspunkter kanske vi ändå kan ställa oss frågan vad det får för effekter när Pridefestivaler arrangeras av, och kanske främst riktar sig till, andra än hbtq-personer. Hur påverkar det innebörden och upplevelsen av Pridefestivaler som hbtq-mötesplatser? Pridefestivaler rymmer en mångfald maktrelationer, som påverkar vem som känner sig hemma och inte.

EVELINA: RFSL representeras på många håll i landet genom sina lokalföreningar, vilket ibland, ungefär som Pride lyfts fram som "tecken" på att en ort eller region är "öppen och trevlig", eller "tolerant", ett ord jag tycker väldigt illa om... I alla fall, säger det något om vad som föreställs ingå i ett fullvärdigt och lyckligt hbtq-liv, att det är just sådana mötesplatser som Pride och RFSL:s närvaro som föreställs ha betydelse för hbtq-personers välbefinnande. Inget ont om RFSL, men det är ju långt ifrån alla som faktiskt har behov av att ingå i hbtq-gemenskaper, eller ta del av hbtq-uttalade mötesplatser. I min forskning framkommer också att det som vanligtvis förstås som hbtq-mötesplatser, som Pride,

klubbar och liknande, inte alltid behöver vara de platser som informanterna anser viktiga för sitt identitetsbygge.

I Wimarks nuvarande forskning tydliggörs hur queerandet av *bygden, genom arrangerandet av Pridefestivaler, får mångtydiga och motstridiga effekter för de hbtq-flyktingar som placeras på flyktingförläggningar i glesbygdsområden.

THOMAS: Efter avhandlingen har jag fortsatt att fokusera på queermigration, men internationell sådan. Nu fokuserar jag på flyktingar som kommer till Sverige på grund av sina begär eller på grund av andra orsaker, men som har queera begär. De placeras ju ofta i rurala delar av landet, alltså glesbygdsområden, eller mindre tätbefolkade områden. När flyktingar kommer till Sverige är min uppfattning att de ofta har en klar föreställning av var man kan vara queer, eller vad handlar det om, och frågar: "Var ska man ta sig, var ska man bo?" Det är tydligt att uppfattningen är att man måste till de större städerna, det går ju inte att bo på de här små orterna man hamnar på. De har en förförståelse av relationerna mellan urbanitet och ruralitet och begär. Men sedan ser de att på den och den orten så finns det en Pridefestival. Eller så ser de att det hänger en regnbågsflagga någonstans: "Men vad är det här? Vaddå, kan man vara annorlunda här också?" Så blir de helt förvirrade. Sedan kan man förstås inte förneka att migrationsströmmar går mot större städer. Det finns, som Evelina påpekade, många orsaker till detta, men fortfarande existerar också en bild av – och vi lever i ett narrativ där man tror – att storstaden ska ge alla bättre saker.

EVELINA: På de Instagramkonton med hbtq-*bygd som tema, som jag har observerat, går rörelsen snarare åt andra hållet, från staden till landet. Man ska stanna kvar eller flytta tillbaka till landet. Man ska queera och muta in landet: "Nu ska det här vara ett lesbiskt lingonris. Det här är vår plats." Man kritiserar och tar avstånd ifrån hela fetischeringen av det urbana som norm och livet som man kan leva på en urban plats. Man vill inte ha sena kvällar på nattklubb, man vill inte ha snabb

tid eller snabb rörelse, utan saker och ting ska bara få vara... Här är budskapet: "Nu är landet inne, nu ska vi ta det tillbaka och nu ska vi stanna kvar."

I ljuset av internets bidrag till rekonceptualiseringar av både rum och plats, men även gemenskap, skulle Instagramkonton och Facebook-grupper med hbtq-*bygd som tema kunna förstås som rurala, queera gemenskaper, fast på en digital plats.

EVELINA: Men när en berättelse som handlar om det här "lyckliga landet" och "lyckliga queers på landet" produceras, finns det så klart alltid en risk att andra erfarenheter underkänns och en ny norm etableras. Tänk om landet faktiskt upplevts som en hotfull kontext? Eller att man har erfarenheter av att ha blivit utsatt på mindre orter, eller bara har tidigare upplevelser utifrån en förståelse av "landet" som en plats där hbtq-personer inte hör hemma? Om dessa erfarenheter och röster nu inte längre är giltiga är risken att nya stigman och ytterligare isoleringar för enskilda individer skapas. Frågan är ju vad som händer med dem som har erfarenheten: "Nej, det går faktiskt inte att bo här." De riskerar att få bära skulden för att någonstans "förstöra" hela det nya "lyckliga queers på landet"-projektet... Jag tänker att i iveren att nyansera finns också risken att det etableras en ny världsordning, bara en där ramarna inte är lika fasta. Det finns en risk för att nya normer etableras, som också är problematiska.

THOMAS: Ja, och jag tänker också på hur den nationella identiteten ofta är sammankopplad med vissa ideal, som: "I Sverige är vi ju så toleranta." Det är ju någonting som hbtq-flyktingarna jag har intervjuat utsatts för när de hamnar i Surahammar. De får förklarat för sig: "Vi har en Pridefestival här så ni behöver inte flytta." Så då ska de skuldbeläggas: "Era behov är ju tillgodosedda för ni har ju faktiskt fått en Pridefestival." Men att vara queer är ju så mycket mer än att bara ha en Pridefestival och alla definierar det ju olika och alla har ju lite olika behov. Så det ligger ju någonting i det där med tron om att "vi är toleranta"

och då ska man inte behöva leva i det dolda och då ska man i stället, som du pratar om, skuldbeläggas, inom queercommunityt självt – att om man är dold så är man inte lika bra. Man är inte del av det här öppna komma ut-Sverige. Men även i det övriga samhället: ”Jaha, har du inte vågat komma ut än, men det är väl inget problem längre?”

ANNA: Ja, och hur kan en insistera på att hävda att det kan vara problematiskt att bo på en ort när en möts av, ”men nu finns det ju faktiskt en Pridefestival”...? Komplexa berättelser och olika upplevelser av en ort riskerar att tystas av den typen av uttalanden och antaganden.

Att utmana den urbana blicken

I dominerande berättelser om rurala och urbana liv innehar urbana positioner tolkningsföreträdet. Det urbana både definierar det rurala och skapas i relation till det, som dess motsats (Saltzman och Svensson 1997, 14). Kunskapsproduktion om queera liv bortom storstäderna har tenderat ske mot en bakgrund av en urban-rural hierarki som begränsar förmågan att konceptualisera förkroppsligade queera vardagsliv i relation till var de mer specifikt äger rum (Muller Myrdahl 2013, 279).

EVELINA: Jag tycker att det finns en tendens i mätningar av hbtq-personers villkor, exempelvis RFSL:s kommunundersökningar, att utgå från urbana normer då de mätbara variablerna exempelvis fokuserar på utbildningsinsatser, som skolbesök, utbildning av anställda inom kommunala verksamheter och liknande. Men vad som kanske lätt glöms bort i sådana undersökningarna är bland annat att mindre kommuner inte har samma ekonomi som större kommuner och därför inte alltid har ekonomiska förutsättningar att ordna utbildningstillfällen. I undersökningarna ges ofta bilden av att framför allt glesbygdskommuner i Norrland, på grund av de låga poäng som de får i mätningarna, inte är välkomnande för hbtq-personer. Det mäts också om det finns klubbar, en RFSL-förening, Pridefestival eller sådana saker i kommunerna.

Metronormativitet (Halberstam 2005) och det urbanas tolkningsföreträde genomsyrar såväl queerforskning som populärkulturella skildringar av *bygden, där i synnerhet Norrland porträtteras som omodernt och "efter" och får utgöra den "interna andra" i ett "modernt" Sverige (Eriksson 2010). Samtidigt tycks det urbana tolkningsföreträdet allt mer utmanas när den hierarkiska läsningen får stå tillbaka till förmån för andra perspektiv och läsarter.

EVELINA: Det känns som att vi ser en viss trend i populärkulturella skildringar av *bygden, bland annat inom scenkonsten med Joakim Rindås föreställning *Landet Inuti* och Hagar Malin Hellkvist Selléns föreställning *Missionären*, och den typen av representationer som berättar någonting annat om *bygden. Även inom akademien tänker jag att blicken börjar vändas åt ett annat håll, och att fler röster får utrymme. Forskningen är på väg till en ny plats, och det känns som att det urbana tolkningsföreträdet allt mer ifrågasätts. Men frågan är ju dock hur vi ska kunna ta oss ifrån staden som norm och föreställningen om *bygden som hotfull, tärande och insomnad. Det har ju vi pratat en del om, Anna, svårigheten i att kunna förändra den här blicken som utgår från staden som självklar norm. Det är verkligen jättesvårt att bryta det som internaliserats i oss. Även jag som är uppvuxen i en liten by i Västerbotten har jättesvårt att inte nedvärdera glesbygd och se det som en "sämre" plats, men jag förstår att det handlar om internaliserat glesbygdskörakt. Det har blivit kännbart i min forskningspraktik dels i hur jag formulerat frågorna, där jag ibland i efterhand har förstått att mina fördomar om vissa platser just varit att de är hotfulla eller inte möjliga att leva ett lyckligt queert liv på, dels i framställningen av text. Det finns otroligt mycket värderingar i språket och det är lätt att till exempel falla in i ett värderande i beskrivningar av olika orter. Det är många lager som ibland kan vara svåra att ens bli varse och sedan att göra sig fri från. Men hur tänker ni kring det, det här med forskarpositionen och forskarrollen? Hur ska vi bryta upp dikotomier? Kan vi det?

ANNA: Jag vet att jag behövde hjälp att få syn vilka förgivettagna stadscentrerade föreställningar om Pridefestivaler som jag bar med mig.

THOMAS: Tidigare har man förknippat vissa städer med akademien, för universiteten ligger ju just i storstäderna. Men sedan en tid har politiker försökt decentralisera högskolor och det tycker jag är väldigt bra. Det är jättepositivt att det finns ett universitet i Östersund till exempel. Jag tänker att det också leder till fler möjligheter. Förut har man ju varit tvungen att ta sig i väg till större städer för att få en universitetsutbildning, men nu finns det ju fler ställen att välja mellan. Det är ju jättebra, men vad det leder till i slutändan, det vet jag ju inte.

EVELINA: Ja, jag tänker till exempel på att det för många faller sig naturligt att fältarbete i sitt närområde, kanske av praktiska och ekonomiska skäl, men också då det är kontexter en känner till, vilket kan göra det lättare att få tillgång till fältet. Blir det en bättre spridning var forskarna faktiskt befinner sig, borde ju det också ge en bredare representation av erfarenheter och en bättre geografisk spridning bland deltagare i forskningsprojekt. Det går ju också att jämföra till viss del med hur nyhetsredaktioner är spridda över landet. När lokalkontor läggs ner fokuseras nyheterna i högre utsträckning på centrum, det vill säga storstäderna. Då får du veta vad som hänt i Stockholm och resten får bli små notiser, typ. Det blir ju inte direkt lokalnyheter och på samma sätt kanske det inte blir "lokal" forskning heller, eller vad man nu ska säga.

THOMAS: Nej, men precis. Och jag tänker att antingen har man studerat det urbana, eller så har man fetischerat det rurala, *going rural*, likaså – att det verkligen ska vara riktigt ruralt. Det leder ju också till att man har missat en massa platser, till exempel mellanstora svenska städer, de finns ju inte alls! Var är alla mellansvenska städer? De är ju egentligen jättemånga, men dem har vi ingen forskning ifrån! Hur är det egentligen att växa upp som queer i Eskilstuna? Där jag kommer ifrån. Men, ja absolut, det finns verkligen mycket att göra, det gör det, men nu kommer det mycket ny forskning och det är jättespännande.

Fler och fler intresserar sig ju för rummet och vad som händer. Det är bra att kunskapsberget växer och då kommer vi kunna komma bortom det här narrativet till slut, tror jag.

REFERENSER

- Alexander, Jonathan, och Elizabeth Losh. 2010. "A YouTube of One's Own?": 'Coming Out' Videos As Rhetorical Action." I *LGBT Identity and Online New Media*, redaktörer Christopher Pullen och Margaret Cooper, 37–50. New York: Routledge.
- Barnhurst, Kevin G. 2007. "Visibility As a Paradox: Representation and Simultaneous Contrast." I *Media/Queered: Visibility and Its Discontents*, redaktör Kevin G. Barnhurst, 1–20. New York: Peter Lang.
- Bech, Henning. 1998. "Citysex: Representing Lust in Public." *Theory, Culture & Society* 15.3–4:215–41.
- Bell, David, och Gill Valentine. 1995. "Queer Country: Rural Lesbian and Gay Lives." *Journal of Rural Studies* 11.2:113–22.
- Bromseth, Janne, och Jenny Sundén. 2011. "Queering Internet Studies: Intersections of Gender and Sexuality." I *The Handbook of Internet Studies*, redaktörer Mia Consalvo och Charles Ess, 270–99. Oxford: Wiley-Blackwell.
- Brown, Gavin, och Kath Browne. 2016. "An Introduction to the Geographies of Sex and Sexualities." I *The Routledge Research Companion to Geographies of Sex and Sexualities*, redaktörer Gavin Brown och Kath Browne, 1–10. New York: Routledge.
- Correll, Shelley. 1995. "The Ethnography of an Electronic Bar: The Lesbian Cafe." *Journal of Contemporary Ethnography* 24.3:270–98.
- Cover, Rob. 2004. "Bodies, Movements, and Desires: Lesbian/Gay Subjectivity and the Stereotype." *Continuum* 18.1:81–97.
- Eriksson, Madeleine, 2010. "People in Stockholm Are Smarter Than Countryside Folks': Reproducing Urban and Rural Imaginaries in Film and Life." *Journal of Rural Studies* 26.2:95–104.
- Gorman-Murray, Andrew, Barbara Pini, och Lia Bryant. 2013. "Introduction: Geographies of Ruralities and Sexualities." I *Sexuality, Rurality, and Geography*, redaktörer Andrew Gorman-Murray, Barbara Pini och Lia Bryant, 1–17. Lanham: Lexington.
- Halberstam, Judith. 2005. *In a Queer Time and Place: Transgender Bodies, Subcultural Lives*. New York: New York University Press.
- Liljequist, Evelina. (Kommande). "Digitala förbindelser: Hbtq-personers meningsskapande i relation till sociala medier, identitet och plats i norra Sverige". Avhandling, Umeå universitet.

- Love, Heather. 2001. "Spoiled identity': Stephen Gordon's Loneliness and the Difficulties of Queer History." *GLQ* 7.4:487–519.
- McGlotten, Shaka. 2013. *Virtual Intimacies: Media, Affect, and Queer Sociality*. Albany: State University of New York Press.
- McKenna, Katelyn, och John Bargh. 1998. "Coming Out in the Age of the Internet: Identity 'Demarginalization' through Virtual Group Participation." *Journal of Personality and Social Psychology* 75.3:681–94.
- Mehra, Bharat, Celia Merkel, och Ann P. Bishop. 2004. "The Internet for Empowerment of Minority and Marginalized Users." *New Media & Society* 6.6:781–802.
- Muller Myrdahl, Tiffany. 2013. "Ordinary (Small) Cities and LGBTQ Lives." *ACME* 12.2:279–304.
- Nordin, Lissa. 2007. *Man ska ju vara två: Män och kärlekslängtan i norrländsk glesbygd*. Stockholm: Natur och kultur.
- Norrhem, Svante. 2001. *Den botfulla kärleken: Homosexualitet och vanlighetens betydelse*. Stockholm: Carlsson.
- Siverskog, Anna. 2016. "Queera livslopp: Att leva och åldras som lhbtq-person i en heteronormativ värld." Avhandling, Linköpings universitet.
- Svensson, Birgitta, och Katarina Saltzman. 1997. "Inledning." I *Moderna landskap: Identifikation och tradition i vardagen*, redaktörer Birgitta Svensson och Katarina Saltzman, 9–20. Stockholm: Natur och kultur.
- Svensson, Lotta. 2017. *Lämna eller stanna?: Valmöjligheter och stöd för unga i "resten av Sverige"*. Lund: Nordic Academic Press.
- Weston, Kath. 1995. "Get Thee to a Big City: Sexual Imaginary and the Great Gay Migration." *GLQ* 2.3:253–77.
- Wimark, Thomas. 2014. "Beyond Bright City Lights: The Migration Patterns of Gay Men and Lesbians." Avhandling, Stockholms universitet.

NOTER

1. För en fördjupad diskussion av begreppet *bygd, se gästredaktörernas inledning, "Queer nordisk *bygd", till detta nummer.
2. Gäller för gratisversionen av Grindr. Betalversionen Grindr XTRA visar de sexhundra närmaste användarna.
3. Löövs forskningsprojekt är finansierat av ett mobilitetsstöd från Formas (2017–2018).